

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи

Освітня програма «Середня освіта (Історія)»
першого (бакалаврського) рівня

Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність 014.03 Середня освіта (Історія)
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
всесвітньої історії
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи
Викладач (-і)	Марущенко Олександр Володимирович, канд. іст. наук, доцент.
Контактний телефон викладача	0661762525
E-mail викладача	oleksandr.marushchenko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	__3__ кредити ЄКТС, __90__ год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	За графіком
2. Анотація до навчальної дисципліни	
“Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи” є нормативним курсом передбаченим навчальною програмою, затвердженою до виконання МОН України для здобуття кваліфікаційного рівня бакалавр з предметної спеціальності 014.03 “Середня освіта (Історія)”. Програма курсу є складовою частиною державного екзамену для студентів, які завершують навчання за рівнем бакалавра історії. Даний курс передбачає короткий і змістовний аналіз схеми підготовки студентів згідно навчальної програми з курсу “Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи”. Лекційні та семінарські заняття допоможуть студентам глибше засвоїти вузлові питання історичного розвитку народів цих регіонів, ознайомитися з джерелами та історіографією. На семінарських заняттях студенти оволодівають основами наукового дослідження, навчаються самостійно оцінювати історичні події, висловлювати і аргументувати власні думки. “Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи” - це дисципліна, яка вивчає політичні, соціокультурні, економічні процеси в даних регіонах у конкретних формах і просторово-часових вимірах. Важливою особливістю курсу є те, що він зорієнтований на засвоєння і застосування студентами спеціальності «Середня освіта. (Історія)» теоретичних знань з нової і новітньої історії країн Сходу, усвідомлених умінь і навичок, необхідних для роботи в навчальних закладах системи середньої освіти.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою дисципліни “Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи” є всебічне вивчення минулого цих регіонів, виявлення місця і ролі країн Сходу у всесвітньо-історичному процесі, внеску їх держав і народів у розвиток світової культури, з'ясування причин колоніального поневолення країн традиційного Сходу, об'єктивне визначення впливу колоніалізму на соціально-економічний і політичний розвиток колоній, особливості еволюції постколоніального світу, сучасне становище країн Азії і Африки в умовах глобалізації, а також ті суспільні процеси, що в них відбуваються сьогодні. Значна увага приділятиметься аналізу місця країн цих регіонів у шкільному курсі всесвітньої історії. Основними завданнями вивчення дисципліни і “Історія країн Азії і Африки в нові і новітні часи” є виявлення специфіки	

історичного процесу на Сході, цивілізаційних особливостей розвитку країн і народів Азії і Африки, взаємозв'язку і взаємозалежності їх історичної еволюції, визначення їх місця в загальноісторичному процесі людства, узагальнення величезного проблемно-теоретичного і фактологічного матеріалу, використання цивілізаційного культурного і релігійного спадку цивілізацій Сходу в навчально-виховному процесі в закладах системи середньої освіти, а також з'ясування модерних підходів до вивчення нової і новітньої історії країн Азії і Африки, що намітилися в сучасній орієнталістиці.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що потребують інтеграції знань і прийняття рішень у практиці викладання історії і суспільствознавчих предметів у навчальних закладах середньої освіти та у процесі навчання за спеціальністю, що передбачає застосування теорій та методів професійно спрямованих наук і характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації навчально виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність письмово й усно спілкуватися (комунікувати) українською – державною мовою; здатність реагувати мовними засобами на повний спектр соціальних і культурних явищ – у навчанні і на практиці.

ЗК 4. Наукове розуміння природи і сучасних технологій, а також здатність застосовувати його в практичній діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 12 Здатність ухвалювати рішення та діяти із дотриманням принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності.

Фахові компетентності спеціальності

ФК 1. наявність системи знань із вітчизняної і всесвітньої історії, необхідної для роботи в навчальних закладах загальної середньої освіти.

ФК 3. Здатність володіти категоріально-понятійним апаратом, хронологією та науковою періодизацією.

ФК 6. Здатність усвідомлювати та інтерпретувати вивчене, аналізувати і систематизувати, порівнювати і формувати й науково аргументувати власну позицію, брати активну участь у дискусіях.

ФК 12. Здатність оцінювати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, аналізувати та оцінювати проблеми у сфері освіти, визначати сприятливі умови для її прискореного інноваційного розвитку, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання суспільно важливих та особистих проблем.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти ґрунтовними знаннями з вітчизняної і всесвітньої історії, необхідними для роботи в навчальних закладах середньої освіти.

ПРН 3. Знати термінологію та наукову періодизацію фахових предметів.

ПРН 4. Демонструвати громадянську позицію, дотримуватись етичних норм, принципів академічної доброчесності, прав людини, верховенства права та демократичних цінностей.

ПРН 8. Вміти аналізувати, синтезувати, порівнювати історичну інформацію, встановлювати

причинно-наслідкові зв'язки.

ПРН 9. Розуміти та інтерпретувати вивчений матеріал у вербальній і невербальній формах різного обсягу й складності, дотримуючись норм української літературної норми і вимог до написання наукових та навчальних текстів.

ПРН 18. Оцінювати, пояснювати та аналізувати суспільні явища, процеси і тенденції в Україні та світі, освітні проблеми, пропонувати способи їх розв'язання, що дозволить в умовах неповної (недостатньої) інформації інтегрувати знання для розв'язання власних та суспільних проблем.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	30

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Предметна спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	014.03 Середня освіта (Історія)	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції д.ф.н./ з.ф.н.	семіна рські заняття д.ф.н./ з.ф.н.	сам. роб. д.ф.н./ з.ф.н.
Тема 1. Вступ до курсу.	2/2		0/3
Тема 2. Китай у XVII - наприкінці XIX ст. Повстання тайпінів.	2/2	2	3/3
Тема 3. Японія у XVII – наприкінці XIX ст. «Революція Мейдзі».	2	2/2	3/3
Тема 4. Корея в XVII - наприкінці XIX ст.		2	3/3
Тема 5. Країни Південно-Східної Азії в XVII - наприкінці XIX ст.		2	3/3
Тема 6. Індія у XVII – наприкінці XIX ст. Національне повстання 1857-1859 рр.	2	2	3/3
Тема 7. Афганістан в XVII – наприкінці XIX ст.		2	3/3
Тема 8. Іран у XVII – наприкінці XIX ст. Бабідські		2/2	3/3

повстання.				
Тема 9. Османська імперія у XVII – наприкінці XIX ст. Танзимат.		2/2	2	3/3
Тема 10. Арабські країни у XVII – наприкінці XIX ст.			2	3/3
Тема 11. Тропічна і Південна Африка у XVII – наприкінці XIX ст.		2		3/3
Тема 12. Китай у XX – першій чверті XXI ст.		2	2/2	3/3
Тема 13. Японія у XX – першій чверті XXI ст.		2	2	3/4
Тема 14. Корея у XX – першій чверті XXI ст.			2	3/4
Тема 15. Країни Індокитайського півострова і Південно-Східної Азії у XX – першій чверті XXI ст.			2	3/4
Тема 16. Індія у XX – першій чверті XXI ст.		2/2	2	3/4
Тема 17. Афганістан у XX – першій чверті XXI ст.			2/2	3/4
Тема 18. Іран у XX – першій чверті XXI ст.		2	2	3/4
Тема 19. Туреччина у XX – першій чверті XXI ст.		2	2	3/4
Тема 20. Арабські країни у XX – першій чверті XXI ст.			2	3/4
Тема 21. Тропічна і Південна Африка у XX – першій чверті XXI ст.		2/2		3/4
Разом		24/10	36/8	60/72
6. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Критерії поточного оцінювання: Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника знання оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями: – «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі			

	практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок; – «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу; – «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю; – «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.
Вимоги до письмових робіт	Проводяться на 18-му семінарському занятті. Оцінюються за 100-бальною шкалою. Складаються з трьох описових завдань (кожне по 25 балів) та п'яти тестових завдань (кожне по 5 балів). Для студентів заочної форми навчання передбачене подання електронного варіанту відповіді на четвертому семінарському занятті.
Семінарські заняття	Оцінювання роботи здійснюється за стобальною шкалою. При поточному контролі оцінюються: систематичність роботи на практичних заняттях, рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання всіх форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять. Допуск до екзамену передбачає набрання балів у діапазоні 26-50 балів
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма задачі комбінована. Підсумкова оцінка виставляється студенту за сумою двох складових: результатів поточного семестрового оцінювання та результатів екзамену. Екзамен проводиться у комбінованій формі: письмової екзаменаційної аудиторної роботи (25 балів) і результатів екзаменаційного тестування (25 балів). Структура екзаменаційної роботи: 2 завдання, що передбачають розширений варіант відповіді на проблемні питання (по 10 балів

	кожне) і 5 конкретних запитань на пояснення термінів та характеристику історичних постатей (по одному білу за правильну відповідь).
7. Політика навчальної дисципліни	
Контрольні роботи проводяться на останньому семінарському занятті у письмовій формі. Написання контрольної роботи для студента є обов'язковим. Академічна доброчесність: Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Вони прописані, зокрема, у Положенні про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі та Кодексі честі університету. Ознайомитися з даними положеннями можна за посиланням: https://cnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять обов'язкове. У випадку пропуску відпрацьовується тема пропущеного заняття у визначені час та спосіб (конспект підготовки, усна співбесіда, тестування) Неформальна освіта: вітається проходження навчальних курсів в з використанням різних освітніх платформ. Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника”(введено в дію наказом ректора №672 від 24.11.2022 р.)	
8. Рекомендована література	
Обов'язкова	
Висоцький О., Ставченко С. Африканістика: курс лекцій. Дніпро: Інновація, 2024. Головченко В., Кравчук О. Країнознавство: Азія, Африка, Латинська Америка, Австралія і Океанія: навчальний посібник. К., Нічлава, 2006. Головченко В.І.,Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки: колоніальний Схід (кінець XIX — друга третина XX ст.). - К.: Либідь, 2010. Городня Н. Історія країн Азії і Африки у XX столітті. Курс лекцій. К., 2023 (електронна версія) Дорошко М.С. Країнознавство. Країни СНД і Балтії: Навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2008. Ігнат'єв П.М. Геополітичні та геоекономічні інтереси у світовій політиці: Підручник. Чернівці-Київ: Книги-XXI, 2014. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навчальний посібник, Чернівці: Книги-XXI, 2006. Історія в термінах і поняттях: довідник: Навч. посіб. Вишгород: ПП Сергійчук М.І., 2014. Кириченко В.П. Нова історія країн Азії, Африки та Латинської Амери. - К.: Либідь, 2012. Козицький А.М. Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у XX ст. (причини, особливості наслідки): Навч. посіб. Львів: Літопис, 2012. Козицький А.М. Новітня історія Азії та Африки. Посібник для студентів. Львів. Афіша, 2003. Козицький Андрій. Новітня історія країн Азії та Африки (1918-1999). Курс лекцій. Львів. Афіша, 2000. Колоніалізм в історії країн Сходу (Актуальні проблеми вивчення). Навчально-методичний посібник/ Упор. О.Ковальков. Кіровоград: КДПУ ім. В.Винниченка, 2014.	

Країнознавство: підручник. К.: Знання, 2012.

Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980-2000 роки): Підручник. К.: Либідь, 2001.

Міжнародні відносини та світова політика: підручник. К.: Київський університет, 2010.

Орлова Т.В. Всесвітня історія. Історія цивілізацій: навч. посіб. К.: Знання, 2012.

Орлова Т.В. Історія нових незалежних держав: Postsovieticum: навч. посіб. К.: Знання, 2010.

Орлова Т.В. Історія сучасного світу (XV – XXI століття): Навч. посіб. К.: Вікар, 2008.

Орлова Т.В. Сучасна політична історія країн світу: навч. посіб. К.: Знання, 2013.

Поп Ю.І. Нова історія країн Азії і Африки (XVI- поч. XX ст.). - К.: Академія, 2012.

Регіоназнавство: підручник. К.: Укрбланковидав, 2017.

Рубель В.А. Нова історія Азії та Африки: Пост середньовічний Схід (XVIII - друга половина XIX ст.).- Київ: Либідь, 2007.

Світова історія XX століття. Енциклопедичний словник. Львів: Літопис, 2008.

Світова історія XX-XXI століття. Енциклопедичний словник. Львів: Літопис, 2020.

Сергійчук І.М. Китай у нові та новітні часи: Практикум: Навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2006.

Сергійчук І.М. Новітня історія країн Азії та Африки (1918 – кінець XX ст.): Навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2002.

Додаткова

Бжезінський З. Велика шахівниця. Американська першість та її геостратегічні імперативи. Харків: Фабула, 2025.

Борділовська О. Республіка Індія у пошуках власного шляху. К.: Інститут міжнародних відносин, 2004.

Борділовська О.А. Зовнішня політика Республіки Індія (1991-2008 рр.). К.: Київський університет, 2009.

Борділовська О.А. Індія і Пакистан: інтелектуальна історія розлучення. К.: Київський університет, 2018.

Геополітика: енциклопедія. К.: Знання України, 2013.

Городня Н. Східна Азія у зовнішній політиці США (1989-2013 рр.). К.: Прінт-Сервіс, 2014.

Ігнат'єв П.М. Індія на шляху до лідерства в Південній Азії. Чернівці: Книги-XXI, 2006.

Ігнат'єв П.М. Країни Азії: особливості культури та побуту. Чернівці: Книги – XXI, 2011.

Ігнат'єв П.М. Пакистан: від деколонізації Британської Індії до сьогодення. Чернівці: Книги-XXI, 2014.

Ігнат'єв П.М. Шрі-Ланка: країнознавчий портрет. Чернівці: Книги-XXI, 2009.

Кіссінджер Г. Дипломатія. К.: КМ-БУКС, 2021.

Ковальков О. Афганістан у зовнішній політиці радянської Росії/СРСР. 1919-1978. Кропивницький, 2018.

Ковальков О. СРСР в Афганістані (1978-1991 рр.): остання спроба експорту соціалізму. Харків, 2021.

Країни Азії та Африки (XX – поч. XXI ст.): Біографічний довідник/Упор. О.Ковальков. Кропивницький, 2022.

Олійник О., Марущенко О. Японія в “нову епоху” за часів Сіндзо Абе. Проблеми всесвітньої історії. К., 2025. № 3(31). С. 136-152.

Пророченко Н.О. Туреччина: історія, культура, географія. Навч. посіб. К.: Світ знань, 2005.

Українська дипломатична енциклопедія: У 5 т. Харків: Фоліо, 2013.

Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. К.: Знання України, 2004.

Український дипломатичний словник. К.: Знання, 2014.

Український дипломатичний словник. Львів, Світ, 2011.

Цапко О., Марущенко О. Формування зовнішньополітичних доктрин країн Центральної Азії в умовах зміни сучасного світопорядку. Наукові записки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. Кам'янець-Подільський, 2025. Том 46. С. 131-144.

Цапко О., Марущенко О. Центральноазіатський вектор зовнішньої політики США в умовах сучасних глобальних викликів. Американська історія та політика. Науковий журнал. К., 2025. № 19. С. 108-118.

Інформаційні ресурси:

1. Інститут історії України НАН України <http://history.org.ua>

2. Інститут всесвітньої історії НАН України <http://ivinas.gov.ua>

3. Наукова бібліотека КНУВС <http://lib.cnu.edu.ua>

4. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського www.nbuv.gov.ua

Викладач доц.. Марущенко О.В.